

Szanowni Państwo

Niniejsze wydanie „Kwartalnika Policyjnego” dotyczy sfery zdrowia psychicznego, która choć trudna do opisania czy uregulowania w przepisach, jest niezwykle istotna i ma olbrzymi wpływ zarówno na funkcjonowanie poszczególnych jednostek i społeczeństwa, jak i na realizację zadań przez policjantów.

Jak wynika z raportu Światowej Organizacji Zdrowia „World mental health report. Transforming mental health for all” (WHO, Genewa 2022), w 2019 r. na świecie żyło prawie miliard osób z zaburzeniem psychicznym, a pierwszy rok pandemii COVID-19 spowodował ponad 25-procentowy wzrost przypadków depresji i stanów lękowych, zwiększając jeszcze tę liczbę. WHO wskazuje na pilną potrzebę transformacji działań na rzecz zdrowia psychicznego i wzywa wszystkie zainteresowane strony – rządy, pracodawców, pracowników ochrony zdrowia i opieki społecznej, środowiska akademickie, organizacje pozarządowe i innych interesariuszy społeczeństwa obywatelskiego – do wysiłku i współpracy w celu zmiany systemu ochrony zdrowia psychicznego i przekształcenia środowisk mających na nie wpływ. Zmiana ma polegać m.in. na powszechnym uznaniu wartości zdrowia psychicznego, eliminacji wszelkich form dyskryminacji, działalności odpowiednio finansowanych i zaopatrywanych służb, rzeczywistej i aktywnej współpracy międzysektorowej nad determinantami zdrowia psychicznego, strategicznych i dobrze funkcjonujących programach promocyjnych i prewencyjnych, zbalansowanym, opartym na dowodach biopsychospołeczny podejściu do opieki nad zdrowiem psychicznym.

O konieczności priorytetowego potraktowania zdrowia psychicznego jest również mowa w opracowanym przez Komitet Zdrowia Publicznego Polskiej Akademii Nauk dokumencie „Polskie Zdrowie 2.0. Zasadnicze wzmocnienie zdrowia publicznego. Rekomendacje strategiczne na lata 2023–2027. Policy brief II.1” (PAN, Warszawa 2023). Zwraca się w nim uwagę na to, że negatywne skutki pandemii COVID-19, zagrożone poczucie bezpieczeństwa w związku z działaniami wojennymi w kraju sąsiednim, poczucie zagrożenia ekonomicznego, braku bezpieczeństwa energetycznego, rozdzierania politycznego i związanej z tym niepewności, skutkują wzrostem, szacowanym na ok. 30%, wystąpienia zaburzeń lękowych, depresyjnych, zespołów przewlekłego zmęczenia, zaburzeń snu, uzależnień, w tym behawioralnych (m.in. cyfrowych) oraz w grupie dzieci i młodzieży: zaburzeń zachowania, podejmowanych prób samobójczych czy zaburzeń w komunikacji rówieśniczej i międzypokoleniowej.

Konsekwencją tych niekorzystnych zmian jest wyraźny wzrost liczby interwencji policyjnych wobec osób z zaburzeniami psychicznymi i znajdujących się pod wpływem środków odurzających lub substancji psychotropowych albo w stanie upojenia alkoholowego. Pewną odpowiedzią na tę sytuację stanowiło wprowadzenie decyzją nr 399 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 listopada 2021 r. nowego kursu specjalistycznego dla policjantów służby prewencyjnej z zakresu podejmowania interwencji i reagowania na niestandardowe zachowania osób, wobec których są one podejmowane. Kurs jest prowadzony m.in. przez Centrum Szkolenia Policji w Legionowie i ma na celu doskonalenie umiejętności niezbędnych podczas tego typu interwencji, tj. stosowania środków przymusu bezpośredniego, taktyki i technik interwencji z uwzględnieniem niestandardowego zachowania osób, współdziałania z innymi służbami, udzielania pierwszej pomocy osobie poszkodowanej, stosowania zasad komunikacji i reagowania na niestandardowe zachowania osób.

Uwzględniając ww. uwarunkowania i postulaty, a także różnorodność sytuacji, z jakimi spotykają się policjanci podczas służby, w najnowszym wydaniu „Kwartalnika Policyjnego” proponujemy zarówno artykuły dotyczące problematyki interwencji wobec osób w kryzysie psychicznym, w tym w szczególności dzieci i młodzieży, jak i opracowania dotyczące zagadnień związanych z profilaktyką zdrowia psychicznego wśród funkcjonariuszy. W tym zakresie oddaliśmy głos specjalistom – przedstawicielom środowiska naukowego, organizacji międzynarodowych i fundacji pomocowych, jak również psychologów i negocjatorów policyjnych oraz kadrze dydaktycznej CSP szkolącej policjantów w zakresie taktyki i technik interwencji. Autorzy artykułów nie tylko dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem, lecz także formułują praktyczne zalecenia i wskazówki czy nawet tworzą pewne algorytmy postępowania dla policjantów.

Mamy nadzieję, że przygotowany materiał umożliwi funkcjonariuszom pogłębienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego i będzie stanowił przydatną pomoc zarówno w sferze osobistej, jak i w codziennej służbie.

Redaktor naczelny
mł. insp. Agnieszka Gorzałczyńska-Mról